

Milena Oleszak*

ROZWODY WŚRÓD MŁODYCH DOROSŁYCH NA TLE INNYCH GRUP WIEKOWYCH W ŚWIETLE DANYCH ZASTANYCH. ANALIZA ZJAWISKA

Wprowadzenie

Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie zjawiska rozwodu wśród młodych dorosłych na tle innych kategorii wiekowych w oparciu o dane zastane. Podjęte zostaną kwestie związane z najczęściej wskazywanymi przyczynami rozwodów wśród poszczególnych kategorii wiekowych oraz analiza zjawiska w poszczególnych latach. Punktem wyjścia jest analiza danych GUS oraz CBOS, dotyczących rozwodów wśród kategorii osób młodych. Artykuł stanowi wprowadzenie do problematyki rozwodów, gdyż pogłębiona analiza wymagałaby badań własnych.

Rozwód jest wynikiem przemian społecznych, wynikających z procesów industrializacji i urbanizacji. Jednakże nie mamy tutaj do czynienia z prostą zależnością przyczynową pomiędzy tymi zjawiskami. Industrializacja i urbanizacja to zjawiska generujące przemiany modelu rodziny. Owe przemiany, zdaniem M. Ziółkowskiego zachodzą na trzech poziomach. Pierwszy etap dotyczy społeczeństwa przednowoczesnego, które skupia się na wartościach związanych z religią i sferą *sacrum*. Drugi etap wpisuje się w społeczeństwo śródnowoczesne, gdzie następuje odchodzenie od wartości tradycyjnych na rzecz konsumpcji. Ostatni etap dotyczy społeczeństwa postnowoczesnego, w ramach którego następuje reorganizacja życia społecznego, która obejmuje nie tylko procesy związane z rozwojem i dynamiką życia społecznego, ale również powstawania różnorodnych form życia małżeńsko-rodzinnego (A. Prusik 2014, s. 21).

Obok procesów zachodzących w skali makro, które wywierają wpływ na przemiany w sferze życia małżeńsko-rodzinnego, istotną kwestią w kształtowaniu społecznej świadomości i podejmowania decyzji jest zindywidualizowany system wartości, który generuje nasze osobiste wybory. Hierarchia

*Milena Oleszak – magister socjologii, student studiów doktoranckich w zakresie socjologii, Uniwersytet Zielonogórski; zainteresowania naukowe: socjologia małżeństwa i rodziny; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1637-8062>; e-mail: milena.maria1@wp.pl

wartości jest bowiem czynnikiem decydującym i warunkuje cele życiowe. Młode pokolenie to osoby, które zdaniem Krystyny Szafraniec doświadczają tych przemian na sobie. Wraz z przemianami kulturowych wzorców seksualności, akcentowaniem indywidualizmu i niezależności pojawiają się jednocześnie wyzwania związane z samodzielnością życiową, co powoduje, iż młodzi ludzie podejmują się eksperymentowania z niezależnością życiową i alternatywnymi formami życia małżeńsko-rodzinnego (Szafraniec 2011, s. 180).

Wśród młodych dorosłych małżeństwo stanowi jedną z istotnych wartości. Niemniej jednak pojawiają się rozwody, bowiem w tej fazie życia pojawia się dysonans pomiędzy wchodzeniem w role małżeńskie i zakładaniem rodziny, a konfliktami małżeńskimi. Powstaje zatem pytanie, jak wygląda skala zjawiska rozwodów wśród młodych dorosłych i jakie są przyczyny oraz konsekwencje takich wyborów?

Rozwód w kontekście przemian stylu życia młodych dorosłych

We współczesnym społeczeństwie nieciągłości w biografii w fazie wchodzenia w dorosłość stają się coraz bardziej powszechne. Jak podkreśla Krystyna Szafraniec stają na drodze indywidualnych rozstrzygnięć dotyczących własnego Ja i przyszłości. Proces wchodzenia w dorosłość wymaga zatem od młodych osób podejmowania wiążących decyzji. Jednakże doświadczenia młodych dorosłych i obawa przed niepowodzeniem sprawia, że osoby te skłaniają się ku podejmowaniu rozwiązań tymczasowych. Wkraczanie w dorosłość jest punktem zwrotnym w życiu jednostki, bowiem pozwala na kreowanie własnego stylu życia i akcentowanie niezależności i autonomii. Wśród tej kategorii osób mamy do czynienia ze zjawiskiem opóźniania, co jest widoczne nie tylko w sferze zawodowej, ale również w sferze życia małżeńsko-rodzinnego, co wynika z wydłużającego się okresu edukacji i braku niezależności ekonomicznej: „Dziś młodzi ludzie pozostają w rolach uczniów/studentów do 25. roku życia, żenią się (wychodzą za mąż) w granicach trzydziestu lat (lub nie pobierają się wcale), a posiadanie dziecka, podobnie jak posiadanie samodzielnego mieszkania czy domu, jest sytuacją jeszcze późniejszą i rzadszą” (Szafraniec 2012, s. 103).

Wśród kategorii osób młodych dorosłych zmieniają się również wzorce w zakresie życia małżeńsko-rodzinnego. Również wzrasta nieznacznie liczba rozwodów, co *de facto* wskazuje, iż w tej fazie życia jednostki rozwodzą się zaledwie po kilku latach pożycia małżeńskiego.

Krystyna Szafraniec wskazuje, iż zmiany, jakim podlega współczesna rodzina to przemiany o charakterze ekonomicznym i kulturowym, które w znaczący sposób zmieniają zachowania jednostek. We współczesnym spo-

łeczeństwie mamy do czynienia z procesami, które przyczyniają się *de facto* do deinstytucjonalizacji i destabilizacji rodziny (Szafraniec 2011, s. 183). Następuje rozluźnienie struktur rodzinnych, przemianom ulegają więzi wewnątrzrodzinne, co przedkłada się na osłabienie relacji pomiędzy członkami rodziny, wzrasta rola i znaczenie indywidualizmu, a także doświadczamy osłabienia norm obyczajowych i religijnych, co powoduje, że rodzina przestaje być trwałym układem społecznym. Jak zauważa Agnieszka Zaborowska, obok tych procesów (możliwości edukacyjne, konflikt ról płci oraz indywidualizm), które wpływają na kryzys rodziny pojawia się również rozwód, który jest istotnym powodem rozpadu małżeństwa. Wzrost liczby alternatywnych stylów życia zmienia w znaczący sposób postrzeganie związków małżeńskich wśród młodych osób. Powstaje pytanie, jakie czynniki różnicują zjawisko rozwodów wśród młodych dorosłych? Zdaniem autorki, jednym z głównych czynników rozwodów jest rosnące wykształcenie kobiet oraz ich niezależność ekonomiczna. Procesy deinstytucjonalizacji małżeństwa powodują, iż ta forma związku przestaje być traktowana jako obligatoryjna i jednocześnie jak faza w cyklu życia jednostek. Małżeństwo staje się jedną z form wyboru. Obecnie następuje zmiana postaw dotyczących życia małżeńsko-rodzinnego i rozwodów. Wzrastająca akceptacja społeczna dotycząca rozwodów powoduje, iż młodzi ludzie coraz częściej decydują się na rozwiązanie małżeństwa. Wynika to z faktu, iż główny nacisk w związku kładziony jest na poziom satysfakcji (Zaborowska 2014, s. 76).

Przyczyny i skutki rozwodów wśród młodych dorosłych

We współczesnym społeczeństwie nadal dominuje przekonanie, iż rodzina stanowi cenioną wartość. Ponadto, mamy do czynienia z intensyfikacją zjawisk w sferze życia rodzinnego, tj.:

- spadek liczby zawieranych małżeństw, zwłaszcza wśród kategorii osób młodych,
- odkładanie decyzji zawarcia związku małżeńskiego w czasie w tej fazie życia,
- wzrost znaczenia alternatywnych form życia małżeńsko-rodzinnego,
- wzrastająca liczba rozwodów wśród młodych dorosłych.

W wyniku przemian o charakterze makrospołecznym następują przemiany w sferze aksjonormatywnej, co przedkłada się na powstawanie nowego systemu wartości, który z kolei generuje wzrost znaczenia indywidualizmu i niezależności oraz osobistego szczęścia. Reorientacja postaw powoduje, iż

„interesy” jednostki są przedkładane nad dobro rodziny. Z punktu widzenia osobistego szczęścia rozwód daje możliwość przerwania niesatysfakcjonującego związku i jednocześnie możliwość ułożenia nowych relacji z nowym partnerem. Powstaje pytanie, jakie są najczęstsze przyczyny rozpadu związków małżeńskich i jego konsekwencje (Gawlina 2006, s. 87).

Rozwód ujmowany jako proces, który przyczynia się do rozpadu rodziny prowadzi do dezintegracji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i socjalizacyjnej w przypadku posiadania dzieci. Obok skutków w formie doraźnej, które dotyczą sytuacji materialnej i finansowej, mamy również do czynienia ze skutkami odroczonymi, które dotyczą przemian w sferze prokreacji, jak również zmian w percepcji instytucji małżeństwa i rodziny u dorastających dzieci.

Pojawiające się w małżeństwie problemy, które często stanowią późniejsze przyczyny rozwodów są ze sobą ściśle powiązane. Niemniej jednak przyczyny te zmieniają się w czasie, bowiem według raportu *Ryzykowne zachowania Polaków* niewierność małżeńska, rozumiana jako zdrada jest w mniejszym stopniu uznawana jako przyczyna rozpadu małżeństwa. Mimo iż ślub kościelny jest dominującą formą związku, to jednocześnie nie jest on kryterium wierności małżeńskiej. Z danych raportu wynika, iż do najczęściej wskazywanych przyczyn zdrady należą: „konflikty małżeńskie, brak satysfakcji z pożycia małżeńskiego, niespełnianie przez współmałżonka oczekiwań seksualnych, stres zawodowy i problemy zawodowe (odreagowanie), brak zahamowań-kontroli po wypiciu alkoholu, długotrwały pobyt poza domem, zaspokojenie potrzeb seksualnych” (Jędrzejko, Netczuk-Gwoździwicz, Szarżała 2016, s. 6). Z prezentowanych danych wynika, iż w wieku od 18 do 25 lat zdradę deklaruje 29% badanych respondentów. Ponadto, zmienia się model zdrady w zależności od wieku i sytuacji finansowej.

Ann Birch wskazuje na pewną prawidłowość dotyczącą rozwodów wśród osób młodych. Rozpad związku małżeńskiego w fazie wczesnej dorosłości następuje w pierwszych siedmiu latach jego trwania, a prawdopodobieństwo rozpadu małżeństwa u osób poniżej dwudziestego roku życia jest dwukrotnie większa niż w przypadku osób powyżej 20 lat, co wynika, zdaniem autorki, z mechanizmu rozwojowego: „Fakt, że małżeństwa rozpadają się we wczesnym okresie pożycia oraz że małżeństwa nastolatków w większym stopniu są narażone na rozwód wskazuje, że może istnieć jakiś ukryty mechanizm rozwojowy tego zjawiska. Jedno z partnerów w małżeństwie może nie mieć wykształconego trwałego poczucia własnej tożsamości (niezależnej od rodziców) albo nie zdążyło w wystarczającym stopniu określić się w wykonywanej przez siebie pracy” (Birch, 2012, s. 233-234).

Z danych GUS wynika, iż wśród najczęściej wskazywanych przyczyn rozwodów wśród młodych dorosłych są: niezgodność charakterów, niedochowanie wierności małżeńskiej, nadużywanie alkoholu, nieporozumienia na tle finansowym, naganny stosunek do członków rodziny, trudności mieszkaniowe, dłuższa nieobecność, różnice światopoglądowe, niedobór seksualny.

Tabela 1

Główne przyczyny rozkładu pożycia małżeńskiego a wiek kobiet

Główna przyczyna rozkładu pożycia małżeńskiego	Mniej niż 20 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej lat
Niedochowanie wierności małżeńskiej	28	2847	5882	3303	1531	481
Nadużywanie alkoholu	10	1817	4236	3196	1698	449
Naganny stosunek do członków rodziny	11	730	1325	795	431	150
Trudności mieszkaniowe	1	253	431	162	81	35
Nieporozumienia na tle finansowym	6	1107	2051	1150	492	1742
Niezgodność charakterów	27	6404	11751	5957	2550	943
Niedobór seksualny	-	60	106	63	31	9
Dłuższa nieobecność	1	261	596	455	262	92
Różnice światopoglądowe	-	107	224	118	39	15
Inne	4	340	650	337	165	80
RAZEM	88	13926	27225	15536	7280	2428

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>, 2015 [data dostępu: 06.06.2017].

Z danych zawartych w tabeli 1 wynika, iż najczęściej wskazywaną przyczyną rozkładu pożycia małżeńskiego wśród kobiet w wieku 20-29 lat i 30-39 lat jest niezgodność charakterów. Jednakże wśród kobiet w wieku poniżej

dwudziestego roku w dniu wniesienia powództwa jest niedochowanie wierności małżeńskiej. Dane GUS pokazują, iż najrzadziej za przyczyny rozvodu wśród kobiet w tej kategorii wiekowej podawany jest niedobór seksualny oraz różnice światopoglądowe. Wszelkie kontakty pozamałżeńskie, mimo iż nadal są częstą przyczyną rozpadu małżeństwa, są niekiedy przez małżonków akceptowane. Wspomniany raport pokazuje, iż pomimo występowania zdrady, niektóre związki trwają. Indywidualizacja i niezależność akcentowana przez młodych dorosłych nie wiąże się z akceptacją zmieniających się wzorów życia intymnego. Wśród istotnych przyczyn rozwodów pojawia się również nadużywanie alkoholu. Jak wskazują Helena Mórzygłód, Anna Nowak i Regina Thurow nadużywanie alkoholu jest przyczyną rozpadu małżeństwa w Polsce od zawsze, co wiąże się z występowaniem takich zjawisk jak zdrady czy przemoc w rodzinie. Na przestrzeni lat 80. i 90. problem ten dotyczył głównie mężczyzn, jednakże we współczesnym społeczeństwie jest to również problem kobiet: „Współcześnie w zakresie uzależnień jako przyczyny przetrwania trwałości małżeństwa pojawiły się nowe cechy jakościowe. Po pierwsze, coraz częściej problemy te są również problemami kobiet, po drugie zmieniły się przyczyny popadania w uzależnienie. Częstym powodem nadużywania alkoholu i narkotyków jest ucieczka od rzeczywistości, czyli nieradzenie sobie na przykład z konkurencyjnością na rynku pracy, utratą pracy, niezaradnością społeczną czy brakiem umiejętności radzenia sobie z emocjami” (Mórzygłód, Nowak, Thurow 2010, s. 156-157).

W najmniejszym stopniu przyczyną rozvodu jest sytuacja materialno-finansowa oraz różnice światopoglądowe, co może świadczyć o tym, iż niezależność ekonomiczna zarówno kobiet, jak i mężczyzn nie stanowi spoiwa związku.

Tabela 2

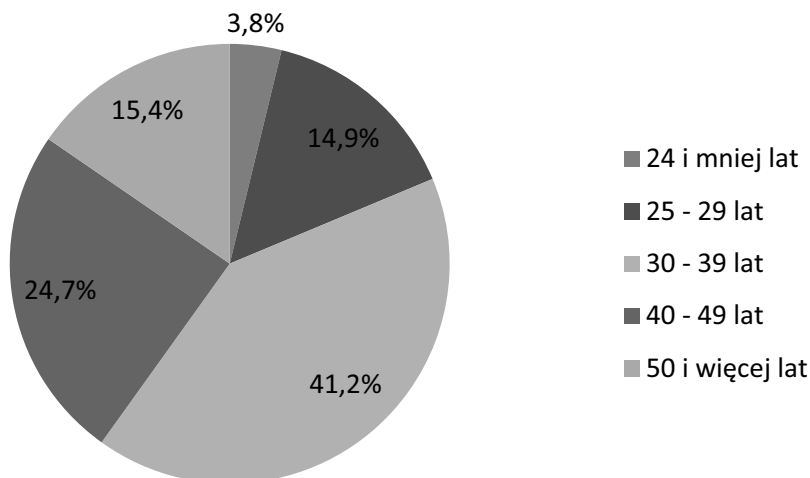
Główna przyczyna rozkładu pożycia małżeńskiego a wiek mężczyzn

Główna przyczyna rozkładu pożycia małżeńskiego	Mniej niż 20 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 i więcej lat
Niedochowanie wierności małżeńskiej	2	1685	5869	3941	1898	677
Nadużywanie alkoholu	1	930	3897	3628	2262	688
Naganny stosunek do członków rodziny	2	430	1279	934	554	243
Trudności mieszkaniowe	-	173	411	230	104	45
Nieporozumienia na tle finansowym	1	636	2063	1375	657	248
Niezgodność charakterów	2	3786	11843	7209	3403	1362
Niedobór seksualny	-	32	103	74	46	14
Dłuższa nieobecność	-	156	556	492	306	157
Różnice światopoglądowe	-	64	220	126	65	28
Inne	-	196	638	429	195	118
RAZEM	8	8088	26879	18438	9490	3580

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych <https://bd1.stat.gov.pl/BDL>, 2015 [data dostępu: 06.06. 2017].

Tabela 2 pokazuje, iż wśród mężczyzn, podobnie jak u kobiet, najczęściej wskazywaną przyczyną rozkładu pożycia małżeńskiego jest niezgodność charakterów. Wśród najczęściej wskazywanych przyczyn rozwodów wśród mężczyzn w wieku 20-24 lat znajdują się również niedochowanie wierności małżeńskiej oraz nadużywanie alkoholu. Do najrzadziej wskazywanych przyczyn przez młodych mężczyzn należą: niedobór seksualny, trudności mieszkaniowe oraz różnice światopoglądowe.

Tymczasem, biorąc pod uwagę wiek osób rozwiedzionych, to wśród młodych dorosłych zdecydowanie częściej kobiety niż mężczyźni decydują się na rozwód, co wynika z niezależności ekonomicznej kobiet oraz poziomu wykształcenia.

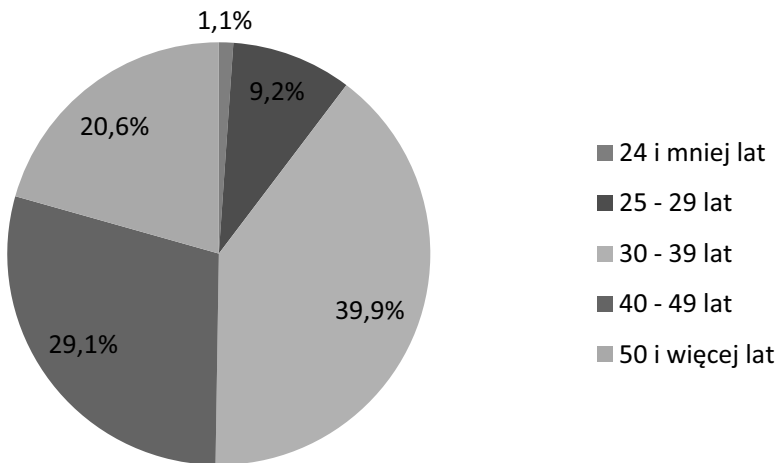
Wykres 1. Procentowy rozkład rozwodów wśród kobiet ze względu na wiek w dniu wniesienia powództwa.

Źródło: <https://kobieta.onet.pl/rozwody-w-polsce-infografika/zpe8bvs>, 2015 [data dostępu: 06.06.2017]

Dane zawarte na wykresie pokazują, iż najwięcej rozwiedzionych kobiet jest w wieku 30-39 lat (41,2%). Prawie jedna czwarta rozwiedzionych kobiet jest w wieku 40-49 lat. Najmniejszą grupę stanowią rozwiedzione kobiety w wieku 24 i mniej lat (3,8%) oraz kobiety w wieku 25-29 lat (14,9%).

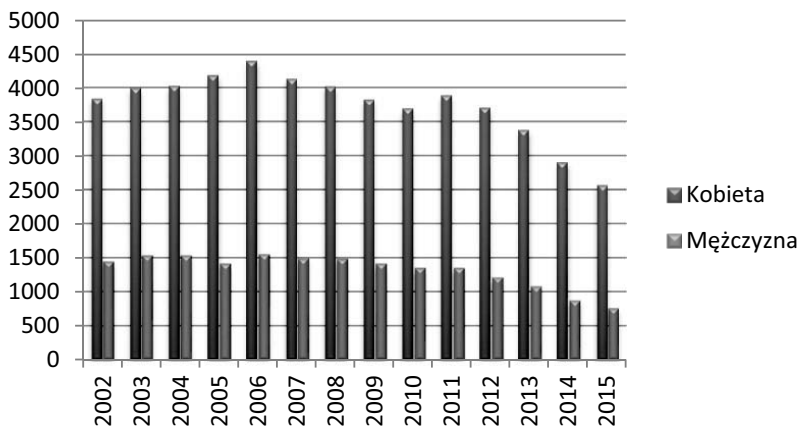
Wykres 2 wskazuje, iż wśród mężczyzn zachodzi podobna zależność, jak w przypadku kobiet. Wśród rozwiedzionych mężczyzn najczęściej występują mężczyźni w wieku 30-39 lat (39,9%). Najmniej liczną kategorię rozwiedzionych stanowią mężczyźni w wieku 24 i mniej lat (1,1%).

Przyglądając się wskaźnikowi przyzwolenia na rozwody można powiedzieć, iż wśród młodych dorosłych jest on najwyższy (5,72%); dotyczy to także osób w wieku 55-64 lat.

Wykres 2. Procentowy rozkład rozwodów wśród mężczyzn ze względu na wiek w dniu wniesienia powództwa.

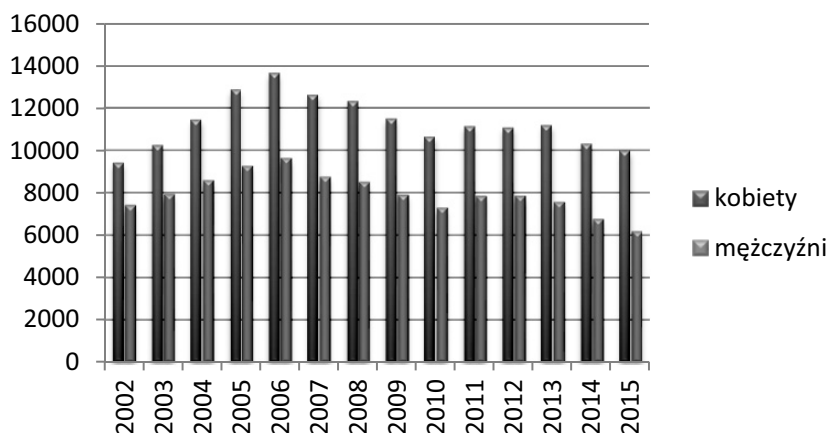
Źródło: <https://kobieta.onet.pl/rozwody-w-polsce-infografika/zpe8bvs>, 2015 [data dostępu: 06.06.2017].

Wykres 3. Liczba rozwodów wśród młodych kobiet i mężczyzn w wieku 24 i mniej lat w poszczególnych latach.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL>, 2015 [data dostępu: 06.06.2017].

Dane z wykresu 3 pokazują, iż zdecydowana większość kobiet decyduje się na rozwód. Najwięcej rozwodów wśród kobiet pojawiło się w roku 2006 – 4401. Od roku 2002 do roku 2006 liczba rozwodów wśród kobiet w wieku 24 lata i mniej rośnie, po czym od roku 2007 do roku 2010 spada. Najmniej rozwodów wśród kobiet pojawia się w roku 2015 – 2574. U mężczyzn liczba rozwodów od roku 2002 do roku 2006 rośnie, po czym spada i w 2015 roku liczba rozwodów wśród mężczyzn wynosi 762.

Wykres 4. Liczba rozwodów wśród młodych kobiet i mężczyzn w wieku 25-29 lat w poszczególnych latach.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL>, 2015 [data dostępu: 06.06.2017].

Wykres 4 przedstawia liczbę rozwodów wśród kobiet i mężczyzn w wieku 25-29 lat w poszczególnych latach. Z danych zawartych na wykresie wynika, iż zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn najwięcej rozwodów występowało w roku 2006 (13 688 – kobiety, 9664 – mężczyźni). Od roku 2002 do roku 2006 liczba rozwodów wzrasta, po czym do roku 2015 spada (10 020 – kobiety, 6210 – mężczyźni).

Tabela 3

Wskaźnik przyzwolenia na rozwody wśród poszczególnych kategorii wiekowych

Wiek	Wskaźnik przyzwolenia na rozwody w %
18-24 lata	5,38
25-34 lata	5,72
35-44 lata	5,36
45-54 lata	5,32
55-64 lata	5,46
65 i więcej lat	4,95

Źródło: R. Boguszewski *Polacy o rozwodach*, dane CBOS

https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2013/K_036_13.PDF, 2013, s. 7 [data dostępu: 06.06.2017].

W dobie radykalnych zmian w sferze życia małżeńsko-rodzinnego rośnie akceptacja społeczna na rozwody, zwłaszcza wśród osób młodych. Podejście do rozwodów u osób młodych jest liberalne. Z przytoczonych badań wynika, iż zdrada w coraz mniejszym stopniu różnicuje rozwód, a wśród czynników decydujących o rozwodzie zarówno u kobiet, jak i mężczyzn znajduje się niedopasowanie charakterów. Ann Birch wskazuje na pewną prawidłowość dotyczącą zjawiska rozwodów wśród osób młodych.

Podsumowanie

We współczesnym stylu życia trudno nie uwzględnić problematyki rozwodów, która nieznacznie wzrasta. Podążając za D. Graniewską można powiedzieć, że rozwód jest zjawiskiem utrwalonym w rzeczywistości społecznej. W efekcie rozwód oznacza rozłączenie, rozejście małżonków, pomiędzy którymi dochodzi do konfliktu. Konsekwencją takiego działania jest rozpad rodziny. Przemianom uległy nie tylko przyczyny rozwodów, ale również jego sposób postrzegania. Obecnie zdrada wśród młodych dorosłych w coraz mniejszym stopniu stanowi podstawę do rozwodu. Najczęściej wskazywaną przyczyną jest niezgodność charakterów. Nie można jednak powiedzieć, że są to jedyne przyczyny, które decydują o rozwodzie. Obok czynników w sferze mikrospołecznej, pojawiają się jeszcze procesy w skali makro, które przyczyniają się do przemian w sferze życia małżeńsko-rodzinnego. Wśród nich można uwzględnić industrializację, liberalizację etc. Dane pokazują, iż zdecydowanie częściej niż młodzi dorośli na rozwód decydują się osoby w wieku 30-39 lat (41,2% – kobiety, 39,9% – mężczyźni). Jednakże wśród

młodych dorosłych pojawia się najwyższy wskaźnik przyzwolenia na rozwody – 5,72%, co oznacza, iż młodzi ludzie nie wykluczają możliwości rozwodu. Obserwowany od roku 2002 do roku 2006 wzrost rozwodów związany jest z przemianami nie tylko o charakterze ustrojowym i gospodarczym, ale również z przemianami w sferze świadomości, gdzie nacisk pada na potrzeby indywidualizmu i niezależności.

Literatura

- BANK Danych Lokalnych, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL>, 2015 [data dostępu: 06.06.2017].
- BIRCH A. (2005), Psychologia rozwojowa w zarysie: od niemowlęctwa do dorosłości, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- BOGUSZEWSKI R. (2013), Polacy o rozwodach, dane CBOS <https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2013/K\036\13.PDF>, [data dostępu: 06.06.2017].
- CHOLEWA M. (2015), Psychologia rozwojowa, Wydawnictwo „Scriptum” Tomasz Sekunda, Kraków.
- GURBA E. (2011), Wczesna dorosłość, [w:] Psychologia rozwoju człowieka: podręcznik akademicki, red. J. Trempała, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- http://www.cps.edu.pl/pub/cms/files/131/2016_polacy_zdradzaja_edycja_4_raport.pdf [data dostępu: 06.06.2017].
- <https://kobieta.onet.pl/rozwoy-w-polsce-infografika/zpe8bvs>, 2015 [dostęp: 06.06.2017].
- JĘDRZEJKO M., NETCZUK-GWOŹDZIEWICZ M., SZARZAŁA D., PETRYKOWSKA M., MOCZUK E., BĘBAS S., DOBRZENIECKI K. R. (2016), Projekt badawczy: Ryzykowne zachowania Polaków – edycja 2016, http://cps.edu.pl/pub/cms/files/131/2016_polacy_zdradzaja_edycja_4_raport.pdf [data dostępu: 06.06.2017].
- MÓRZYGLÓD H., NOWAK A., THUROW R. (2010), Modele życia rodzinnego w świadomości studentów, „Pedagogium”, Wydawnictwo OR TWP, Szczecin.
- PRUSIK A. (2014), Rodzina i jej alternatywne formy w poglądach młodych Polaków, Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Olsztyn.
- SZAFRANIEC K. (2011), Młodzi 2011, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa.

SZAFRANIEC K. Młodość jako wyłaniający się problem i nowa polityczna siła, http://www.pan.poznan.pl/nauki/N_112_07_Szafraniec.pdf [data dostępu: 06.06.2017].

Milena Oleszak

DIVORCE AMONG YOUNG ADULTS COMPARED TO OTHER AGE GROUPS IN THE LIGHT OF EXISTING DATA. ANALYSIS OF THE PHENOMENON

Keywords: divorce, young adults, divorce causes, value system, married and family life.

The article examines the topic of divorce among young adults compared to other age groups in the light of existing data. The author analyzes the phenomenon. On the one hand, the discussed topic covers macro-processes which generate divorces, i.e. industrialization and urbanization; on the other hand, divorce is a matter of individual choice, resulting from the adopted value system. The question arises about the scale of this phenomenon among young adults. What causes such choices? In Poland, the number of divorces had been increasing till 2006, and since then has been slightly dropping. Seeing the decreasing number of divorces, it may be said that young people do not want to dismantle the institution of marriage and family. Also, the reasons for divorce have changed: for example, adultery dropped on the list of reasons for divorce.

Milena Oleszak

ROZWODY WŚRÓD MŁODYCH DOROSŁYCH NA TLE INNYCH GRUP WIEKOWYCH W ŚWIETLE DANYCH ZASTANYCH. ANALIZA ZJAWISKA

Słowa kluczowe: rozwód, młodzi dorośli, przyczyny rozwodów, system wartości, życie małżeńsko-rodzinne.

Tematem artykułu są rozwody wśród młodych dorosłych na tle innych grup wiekowych w świetle danych zastanych. Analiza zjawiska. W ramach podjętej problematyki mamy do czynienia z jednej strony z procesami w skali makro, które generują zjawisko rozwodów,

a więc procesami industrializacji i urbanizacji, a z drugiej strony jest to kwestia indywidualnego wyboru, która wynika z aprobowanego systemu wartości. Powstaje pytanie, jak wygląda skala zjawiska rozwodów wśród młodych dorosłych? Jakie są przyczyny takich wyborów? W Polsce zjawisko rozwodów do roku 2006 wzrasta, po czym nieznacznie spada. Przyglądając się malejącej liczbie rozwodów można powiedzieć, iż młodzi ludzie nie chcą demontażu instytucji małżeństwa i rodziny. Również zmieniły się przyczyny rozwodów, bowiem np. zdrada w coraz mniejszym stopniu stanowi podstawę do rozwodu.